

**Kara porządkowa
o charakterze finansowym
oraz zatrzymanie
i przymusowe doprowadzenie
świadka na etapie czynności
wyjaśniających**

podinsp. Tomasz Czyłok
nadkom. Wojciech Mańka
Zakład Służby Kryminalnej

**Kara porządkowa
o charakterze finansowym
oraz zatrzymanie
i przymusowe
doprowadzenie świadka
na etapie czynności
wyjaśniających**

Katowice 2023

Nadzór merytoryczny:
podinsp. Violetta Grudzień

Redakcja, korekta, skład:
Paweł Mięsiak

© Szkoła Policji w Katowicach, Katowice 2023. Pewne prawa zastrzeżone.

Niniejsza publikacja w całości stanowi materiał dydaktyczny Szkoły Policji w Katowicach. Publikacja dostępna jest na licencji:
Creative Commons – Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Na tych samych warunkach (CC-BY-NC-SA) 4.0 Polska.

Postanowienia licencji są dostępne pod adresem:
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode.pl>

Spis treści

Wstęp	4
1. Pieniężna kara porządkowa	5
2. Zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie świadka	12
Załączniki.....	14
Bibliografia.....	22

W celu zabezpieczenia prawidłowej realizacji zadań procesu, kodeks postępowania w sprawach o wykroczenie przewiduje możliwość stosowania środków przymusu.

Rozdział dziesiąty kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenie wymienia następujące środki przymusu: kara porządkowa pieniężna, zatrzymanie przymusowe, doprowadzenie, przymusowe odebranie rzeczy, ustalenie miejsca pobytu osoby podejrzanej.

Przedmiotem niniejszego opracowania jest przybliżenie funkcjonariuszom Policji możliwości stosowania kary porządkowej oraz środków przymusu wobec świadka na etapie czynności wyjaśniających.

Skrypt ten przeznaczony jest przede wszystkim dla słuchaczy kursu specjalistycznego dla policjantów pełniących funkcję oskarżyciela publicznego.

Rozdział 1.

Pieniężna kara porządkowa

Funkcjonariusz Policji w toku czynności wyjaśniających na podstawie przepisów art. 49 § 1-3 oraz art. 51 § 1 k.p.w., może wystąpić do organu Policji z wnioskiem o nałożenie na świadka pieniężnej kary porządkowej.

W uchwale z dnia 27 marca 2003 r. Sąd Najwyższy stwierdził, że organem Policji jest komendant powiatowy, rejonowy, miejski Policji, komendant komisariatu, komisariatu specjalistycznego Policji oraz upoważniony przez ten organ policjant¹.

Wniosek o nałożenie kary porządkowej musi spełniać wymogi formalne pisma procesowego określone w art. 119 § 1 k.p.k. i powinien zawierać:

- oznaczenie organu, do którego jest skierowane oraz sprawy, której dotyczy,
- oznaczenie oraz adres wnoszącego pismo, a także – w pierwszym piśmie złożonym w sprawie – numer telefonu, telefaksu i adres poczty elektronicznej lub oświadczenie o ich nieposiadaniu,
- treść wniosku lub oświadczenia, w miarę potrzeby z uzasadnieniem,
- datę i podpis składającego pismo.

W postępowaniu w sprawach o wykroczenia karę porządkową o charakterze finansowym można nałożyć na świadka, który:

- bez usprawiedliwienia nie stawił się na wezwanie uprawnionego organu,
- bez zezwolenia tego organu samowolnie oddalił się z miejsca czynności przed jej zakończeniem,
- bezpodstawnie odmówił złożenia zeznań.

Karę taką stosuje się również do osoby, która będąc obowiązana do okazania albo wydania przedmiotu oględzin lub dowodu rzeczowego odmówiła jego okazania lub wydania. Należy przyjąć, że taką osobą może również być świadek. Nie dotyczy jednak to osoby, której przysługuje prawo do odmowy zeznań.

Organ Policji stosuje karę porządkową o charakterze finansowym, jeżeli powodem nieusprawiedliwionej nieobecności świadka było świadome zlekceważenie dyspozycji organu Policji, czyli prawidłowo doręczonego wezwania.

W przypadku nieusprawiedliwionego niestawiennictwa na wezwanie organu prowadzącego czynności wyjaśniające, warunkiem koniecznym nałożenia kary porządkowej pieniężnej jest ustalenie, że osoba wezwana miała świadomość swego

---

¹ Uchwała SN z dnia 27 marca 2003 r., I KZP 3/03, OSNKW 2003/3-4/29, Lex nr 76173.

obowiązku. Brak będzie podstaw do nałożenia kary porządkowej na świadka, kiedy nie zostało mu doręczone wezwanie bądź też wezwanie zostało doręczone w trybie art. 133 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 38 § 1 k.p.w.².

Za należyte uznać należy jedynie usprawiedliwienie dokonane w sposób określony w art. 11 i następnych ustawy z dnia 15 czerwca 2007 r. o lekarzu sądowym (Dz.U. Nr 123, poz. 849 z późn. zm.)³.

Z bezpodstawną odmową złożenia zeznań mamy do czynienia wówczas, gdy świadek czyni to, nie będąc osobą, która ma do tego prawo albo gdy w postępowaniu w sprawach o wykroczenie powołuje się na treść art. 183 k.p.k. (recypowany przez art. 41 § 1 k.p.w.) wskazując, że świadek może uchylić się od odpowiedzi na pytanie, jeżeli udzielenie odpowiedzi mogłoby narazić jego lub osobę dla niego najbliższą na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe. W powyższej

² Art. 133 [Pozostawienie pisma].

§ 1. Jeżeli doręczenia nie można dokonać w sposób wskazany w art. 132, pismo przesłane za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe pozostawia się w najbliższej placówce pocztowej tego operatora pocztowego, a przesłane w inny sposób w najbliższej jednostce Policji albo we właściwym urzędzie gminy.

§ 2. O pozostawieniu pisma w myśl § 1 doręczający umieszcza zawiadomienie w skrzynce do doręczania korespondencji bądź na drzwiach mieszkania adresata lub w innym widocznym miejscu ze wskazaniem, gdzie i kiedy pismo pozostawiono oraz że należy je odebrać w ciągu 7 dni; w razie bezskutecznego wpływu tego terminu, należy czynność zawiadomienia powtórzyć jeden raz. W razie dokonania tych czynności pismo uznaje się za doręczone.

³ Art. 11 [Osobiste zbadanie uczestnika postępowania] Lekarz sądowy wystawia zaświadczenie po uprzednim osobistym zbadaniu uczestnika postępowania i po zapoznaniu się z dostępną dokumentacją medyczną].

Art. 12 [Wybór lekarza; niemożność stawienia się na badanie].

1. Lekarz sądowy wystawia zaświadczenia w miejscach, dniach i godzinach ustalonych na podstawie umowy o wykonywanie czynności lekarza sądowego.

2. Właściwy do wystawienia zaświadczenia jest lekarz sądowy objęty wykazem lekarzy sądowych dla obszaru danego sądu okręgowego, właściwego dla miejsca pobytu uczestnika postępowania.

3. Jeżeli stan zdrowia uczestnika postępowania uniemożliwia stawienie się na badanie, lekarz sądowy przeprowadza badanie i wydaje zaświadczenie w miejscu pobytu tej osoby.

4. W przypadku pobytu uczestnika postępowania w szpitalu, hospicjum stacjonarnym albo innym zakładzie opieki zdrowotnej, przeznaczonym dla osób, których stan zdrowia wymaga udzielania całodobowych świadczeń zdrowotnych w odpowiednio urządzonym, stałym pomieszczeniu, lekarz sądowy może wydać zaświadczenie na podstawie udostępnionej dokumentacji, bez osobistego badania uczestnika postępowania. Przyczynę odstąpienia od osobistego badania lekarz sądowy wskazuje w zaświadczeniu.

Art. 13 [Obowiązek okazania dokumentów]. Zaświadczenie może być wystawione po okazaniu wezwania lub zawiadomienia organu uprawnionego bądź po złożeniu oświadczenia o otrzymaniu wezwania lub zawiadomienia i okazaniu dokumentu potwierdzającego tożsamość.

Art. 14 [Dokumentacja medyczna - obowiązek udostępnienia].

1. Uczestnik postępowania jest obowiązany przedstawić lekarzowi sądowemu posiadaną dokumentację medyczną z przebiegu swojego leczenia.

2. Zakłady opieki zdrowotnej oraz lekarze udzielający świadczeń zdrowotnych są obowiązani niezwłocznie, na żądanie lekarza sądowego, udostępnić mu dokumentację medyczną z przebiegu leczenia osoby ubiegającej się o zaświadczenie.

sprawie Sąd Najwyższy stwierdził, że osoba przesłuchiwana w charakterze świadka w sprawie o wykroczenie nie może odmówić udzielenia odpowiedzi na pytanie, jeżeli narażałaby ją lub osobę jej najbliższą na odpowiedzialność za wykroczenie⁴. Świadek natomiast w postępowaniu w sprawach o wykroczenie może odmówić udzielenia odpowiedzi na pytanie tylko wówczas gdy odpowiedź mogłaby jego lub osobę mu najbliższą narazić na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

Kara pieniężna jest niewątpliwie represją za niedopełnienie obowiązku, ale gdy nakłada się ją za bezpodstawną odmowę zeznań, nie może być traktowana jako ograniczenie swobody wypowiedzi rzutujące na legalność środka dowodowego (art. 171 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.w.), jest bowiem prawnie dopuszczalnym środkiem przymusu⁵.

Natomiast z samowolnym oddaleniem się mamy do czynienia wówczas, gdy świadek opuści miejsce przesłuchania, nie mając na to zezwolenia organu procesowego wykonującego czynność. Należy zaznaczyć, że nałożenie kary porządkowej w tym przypadku będzie zasadne tylko wtedy, gdy osoba ta jest nadal potrzebna do wykonania danej czynności. Jeżeli uczestnikowi zezwolono na oddalenie się, a następnie okazuje się on jeszcze potrzebny, należy ponownie go wezwać⁶.

Karę taką można nałożyć na świadka w wysokości od 50 do 1000 złotych, a w razie ponownego niezastosowania się do wezwania od 100 do 1500 złotych.

Karę porządkową na świadka, który nie wykonał ciążącego na nim obowiązku procesowego, nakłada w formie postanowienia (art. 32 § 2 k.p.w. oraz art. 36 § 1 k.p.w.), organ Policji prowadzący czynności wyjaśniające w sprawie o wykroczenie.

Postanowienie o nałożeniu kary porządkowej pieniężnej musi zawierać uzasadnienie, ponieważ jest ono zaskarżalne (art. 36 § 1 k.p.w.)⁷.

Postanowienie o nałożeniu kary porządkowej powinno zawierać:

- oznaczenie organu wydającego postanowienie i datę wydania postanowienia;
- wskazanie sprawy oraz kwestii, której postanowienie dotyczy;
- rozstrzygnięcie z podaniem podstawy prawnej i uzasadnieniem;

⁴ Uchwała SN z dnia 30 listopada 2004 r., I KZP 26/2004.

⁵ Postanowienie SN z dnia 5 lutego 1982 r., IV KR 308/80, OSNKW 1982, nr 7-8, poz. 55.

⁶ T. Grzegorzcyk, *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Komentarz*, s. 223.

⁷ Art. 36 [Postanowienie i zarządzenie].

§ 1. Postanowienie i zarządzenie uzasadnia się jedynie, gdy podlega ono zaskarżeniu. Uzasadnienie sporządza się wówczas z urzędu i doręcza się je wraz z rozstrzygnięciem osobom, którym przysługuje środek odwoławczy, jeżeli nie brały udziału w rozprawie lub posiedzeniu albo nie były obecne przy ogłoszeniu rozstrzygnięcia, chyba że oddaliły się samowolnie.

§ 2. Orzeczenie wydane w wyniku rozpoznania środka zaskarżenia uzasadnia się z urzędu, chyba że ustawa stanowi inaczej.

- pouczenie o prawie do usprawiedliwienia w terminie wskazanym w art. 49 § 3 k.p.w. niewykonania obowiązku procesowego, o którym mowa w art. 49 § 1 i 2 k.p.w., przed organem nadrzędnym nad nakładającym karę, ze wskazaniem w pouczeniu tego organu nadrzędnego.

Organ Policji przed podjęciem decyzji o nałożeniu kary porządkowej powinien poczynić wszelkie ustalenia i upewnić się, czy świadek został prawidłowo wezwany do wykonania obowiązku procesowego albo czy świadek, który nie wykonał obowiązku procesowego usprawiedliwił jego niewykonanie. Kara za niestawiennictwo może być nałożona tylko wtedy, gdy osoba wezwana w charakterze świadka miała świadomość w jakim charakterze została wezwana, a więc gdy wyraźnie wynikało to z przyjętego przez niego wezwania⁸. Osoba wezwana w charakterze świadka musi również zostać wcześniej pouczone o konsekwencjach wynikających z niewykonania obowiązku wynikającego z art. 16 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w.⁹

Postanowienie sporządza się w pojedynczym egzemplarzu, który dołącza się do materiałów czynności wyjaśniających. Natomiast uwierzytelniony odpis postanowienia doręcza się osobie ukaranej za pokwitowaniem odbioru.

Z przepisu art. 49 § 3 k.p.w. wynika, że nałożoną karę należy uchylić, jeżeli osoba ukarana w ciągu 7 dni od daty doręczenia lub ogłoszenia jej postanowienia o nałożeniu kary porządkowej dostatecznie usprawiedliwi swoje niestawiennictwo, samowolne oddalenie się, odmowę złożenia zeznań albo wykonania innego obowiązku. Usprawiedliwienie może wnieść ustnie do protokołu lub w formie pisemnej. Termin przewidziany w art. 49 § 3 k.p.w. nie jest terminem zawitym, zatem nie może być przywrócony w trybie art. 126 k.p.k.¹⁰. Należy zatem przyjąć, że usprawiedliwienie świadka może również zostać złożone po tym terminie, także przy najbliższej czynności wykonywanej z jego udziałem. W tym przypadku nie ma podstaw do nieprzyjęcia takiego usprawiedliwienia.

Organem właściwym do rozpoznania tego środka zaskarżenia (usprawiedliwienie) na etapie czynności wyjaśniających jest organ przełożony nad organem, który nałożył

⁸ Postanowienie SN z 28 maj 1982 r., IKZ 154/82, OSNKW 1982, nr 10-11, poz. 79.

⁹ Art. 16 [Zasada informacji]. § 1. Jeżeli organ prowadzący postępowanie jest obowiązany pouczyć uczestników postępowania o ciążących obowiązkach i o przysługujących im uprawnieniach, brak takiego pouczenia lub mylne pouczenie nie może wywoływać ujemnych skutków procesowych dla uczestnika postępowania lub innej osoby, której to dotyczy.

§ 2. Organ prowadzący postępowanie powinien ponadto w miarę potrzeby udzielać uczestnikom postępowania informacji o ciążących obowiązkach i o przysługujących im uprawnieniach także w wypadkach, gdy ustawa wyraźnie takiego obowiązku nie stanowi. W razie braku takiego pouczenia, gdy w świetle okoliczności sprawy było ono nieodzowne, albo mylnego pouczenia, stosuje się odpowiednio § 1.

¹⁰ Postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 15 marca 2005 r., II Waz 51/05.

karę porządkową (art. 51 § 2 k.p.w.). W doktrynie wskazuje się, że nie chodzi tutaj o organ nadrzędny nad tym, który nałożył karę porządkową, lecz o organ przełożony w ramach tej samej jednostki¹¹.

W przypadku usprawiedliwienia niewykonania obowiązku, za które nałożono karę porządkową, organ nakładający karę niezwłocznie przekazuje usprawiedliwienie organowi nadrzêdnemu wraz z niezbędnymi dokumentami z czynności wyjaśniających, a w szczególności zwrotnym poświadczaniem odbioru wezwania do stawienia ukaranego lub dokumentem potwierdzającym wydanie polecenia wykonania innego obowiązku procesowego i postanowieniem o nałożeniu kary porządkowej.

Uchylenie jest obowiązkowe, jeżeli tylko organ uznaje przedłożone usprawiedliwienie za dostatecznie uzasadniające poprzednie zachowanie uczestnika postępowania. Usprawiedliwienie to jest środkiem zaskarżenia decyzji o ukaraniu, będącym tzw. sprzeciwem, tj. środkiem, którego skuteczne złożenie – niezależnie od nazwy nadanej środkowi – powoduje likwidację zaskarżonego rozstrzygnięcia¹².

Decyzję o uchyleniu kary porządkowej (art. 49 § 3 k.p.w.) podejmuje w formie postanowienia organ nadrzędny nad organem, który karę nałożył. Postanowienie o uchyleniu kary porządkowej musi spełniać wymogi formalne pisma procesowego określone w art. 119 § 1 k.p.k. Postanowienie to nie jest zaskarżalne, jednak wymaga uzasadnienia (art. 36 § 2 k.p.w.).

Również decyzję o odmowie uchylenia kary porządkowej podejmuje w formie postanowienia organ nadrzędny nad organem, który karę nałożył. Postanowienie o odmowie uchylenia kary porządkowej powinno być uzasadnione z urzędu i musi spełniać wymogi formalne pisma procesowego określone w art. 119 § 1 k.p.k. Postanowienie o odmowie uchylenia kary porządkowej z uzasadnieniem przesyła się osobie ukaranej wraz z pouczeniem o prawie złożenia zażalenia na rozstrzygnięcie do sądu właściwego do rozpatrzenia sprawy.

W przypadku nieusprawiedliwionego niestawienia lub nieuzasadnionej odmowy złożenia zeznań przez żołnierza w czynnej służbie wojskowej, kierownik jednostki o fakcie tym informuje dowódcę jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni służbę.

Zażalenie na postanowienie o odmowie uchylenia kary porządkowej osoba ukarana powinna wnieść do sądu właściwego do rozpoznania sprawy, za pośrednictwem organu, który wydał zaskarżone postanowienie, w terminie 7 dni od daty doręczenia

¹¹ T. Grzegorzczak, dz. cyt., s. 244.

¹² T. Grzegorzczak, J. Tylman, *Polskie postępowanie karne*, s. 839; J. Grajewski, *Przebieg procesu karnego*, s. 292.

tego postanowienia. Organ, który wydał zaskarżone postanowienie, może uwzględnić zażalenie na postanowienie o odmowie uchylenia kary porządkowej.

Należy zaznaczyć, iż zażalenie na postanowienie odmawiające uchylenia kary porządkowej w sprawie o wykroczenie przysługuje tylko ukaranemu co wynika z art. 51 § 3 k.p.w. i nie może go w zastępstwie świadka wnieść inna osoba. Pełnomocnika w postępowaniu w sprawach o wykroczenie ustanowić może pokrzywdzony i oskarżyciel posiłkowy zgodnie z art. 30 § 1 k.p.w. W postępowaniu w sprawach o wykroczenie nie stosuje się art. 87 § 2 k.p.k. o ustanowieniu pełnomocnika przez osobę nie będącą stroną, gdy wymagają tego jej interesy w toczącym się postępowaniu, bo nie przewiduje tego art. 30 § 2 k.p.w., ani art. 95 k.c.¹³.

Po uprawomocnieniu się postanowienia o nałożeniu kary porządkowej niezwłocznie przesyła się ukaranemu wezwanie do wpłacenia kary porządkowej.

Wezwanie do zapłaty powinno zawierać:

- numer rachunku bankowego komendy wojewódzkiej/Stołecznej Policji, na którym gromadzone są dochody budżetu państwa,
- wskazanie 30-dniowego terminu do wpłacenia należności, liczonego od dnia doręczenia wezwania,
- pouczenie o ściągnięciu należności na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, w przypadku nieopłacenia kary w terminie.

Wezwanie do zapłaty sporządza się w trzech egzemplarzach, z których:

- pierwszy dołącza się do materiałów czynności wyjaśniających;
- drugi doręcza się osobie ukaranej za pokwitowaniem odbioru;
- trzeci niezwłocznie przekazuje się kierownikowi komórki organizacyjnej właściwej w sprawach finansowych jednostki Policji, której organ wydał postanowienie o nałożeniu kary porządkowej wraz z potwierdzeniem doręczenia osobie ukaranej wezwania do zapłaty.

Wraz z wezwaniem do zapłaty, kierownikowi komórki organizacyjnej właściwej w sprawach finansowych jednostki Policji, której organ wydał postanowienie o nałożeniu kary porządkowej w miarę posiadanych informacji, przekazuje się dane o miejscu pracy ukaranego lub jego świadczeniach pieniężnych mogących być przedmiotem zajęcia komorniczego.

Jeżeli osoba ukarana nie wpłaci w terminie kary porządkowej, organ który wydał zaskarżone postanowienie występuje z wnioskiem do właściwego dla miejsca zamieszkania ukaranego organu egzekucyjnego o ściągnięcie należności w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

¹³ Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie – II Wydział karny z dnia 26 sierpnia 2015 r., II AKz 314/15.

Kary porządkowe nałożone w toku czynności wyjaśniających ściągają się w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji Dz.U. z 2022 r. poz. 479 t.j. z późn. zm.). Kary te stanowią dochód budżetu państwa.

Organem egzekucyjnym jest naczelnik właściwego dla miejsca zamieszkania zobowiązanego urzędu skarbowego. Organ egzekucyjny wszczyna egzekucję na wniosek wierzyciela i na podstawie wystawionego przez niego tytułu wykonawczego.

W sytuacji, gdy znany przed wszczęciem egzekucji majątek zobowiązanego lub większa część tego majątku nie znajduje się na terenie działania organu egzekucyjnego, właściwego dla miejsca zamieszkania ukaranego, wniosek o ściągnięcie należności kieruje się do naczelnika urzędu skarbowego właściwego dla miejsca położenia składników majątku zobowiązanego.

Rozdział 2.

Zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie świadka

W razie niestawienia się świadka na wezwanie bez usprawiedliwienia można, niezależnie od nałożenia kary porządkowej, zarządzić jego zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie przez Policję (art. 50 § 1 k.p.w.).

Słusznie wskazuje się w orzecznictwie, że środek ten powinno się stosować w sytuacji, gdy dotychczas już stosowane środki przymusu, w szczególności kary pieniężne okazały się bezskuteczne. Jednakże należy zaznaczyć, iż nie występują żadne przeszkody formalne, aby zastosować zarządzenie o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu świadka bez wcześniejszego stosowania innych środków przymusu przewidzianych w ustawie, tych mniej dolegliwych. Przykładem może być sytuacja, gdy istnieje konieczność niezwłocznego przesłuchania świadka ze względu np. na obawę uzgodnienia zeznań z innymi osobami czy też matactwa.

Przesłankę w postaci nieusprawiedliwionego niestawienia się świadka, umożliwiającą zastosowanie środka przymusu w postaci zatrzymania i przymusowego doprowadzenia należy rozumieć identycznie, jak w przypadku finansowej kary porządkowej przewidzianej w art. 49 § 1 k.p.w.

Ten środek przymusu stosuje sąd właściwy do rozpoznania sprawy, a w toku czynności wyjaśniających także prokurator, jeżeli prowadzi te czynności. W toku czynności wyjaśniających prowadzonych przez organ inny niż prokurator, środki przymusu, o których mowa w art. 50 § 1 k.p.w. (zatrzymanie przymusowe doprowadzenie świadka) stosuje sąd właściwy do rozpoznania sprawy na wniosek organu dokonującego tych czynności.

Jeżeli w trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających wystąpią wyżej wymienione okoliczności, organ Policji powinien wystąpić do sądu z wnioskiem o wydanie zarządzenia o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu świadka. Należy przyjąć, iż wniosek taki powinno się sporządzić dopiero wtedy gdy, zastosowanie innych środków przymusu okazało się bezskuteczne. Jednak wtedy, gdy można byłoby przyjąć, iż wiadomo, że kara porządkowa nie przyniesie rezultatu (np. z uwagi na sytuację majątkową świadka), nie można wykluczyć stosowania od razu przymusowego doprowadzenia¹⁴.

---

¹⁴ T. Grzegorzczak, dz. cyt., s. 223.

Świadek powinien mieć świadomość, że uchylenie się od stawiennictwa na wezwanie organu prowadzącego czynności wyjaśniające może mieć konsekwencję dla niego bardzo dolegliwą. Z dyspozycji art. 50 § 1 k.p.w. jednoznacznie wynika, że obok nałożenia na świadka kary porządkowej o charakterze finansowym można niezależnie zarządzić również jego zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie. Tak więc nałożenie na świadka finansowej kary porządkowej nie jest warunkiem koniecznym umożliwiającym zastosowanie zatrzymania i przymusowego doprowadzenia. Podsumowując, środki te można stosować łącznie, ponadto zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie świadka można z uwagi na jego celowość zastosować od razu.

Wniosek do sądu o wydanie zarządzenia o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu musi spełniać wymogi formalne pisma procesowego określone w art. 119 § 1 k.p.k. i powinien zawierać:

- oznaczenie organu, do którego jest skierowane oraz sprawy, której dotyczy,
- oznaczenie oraz adres wnoszącego pismo, a także – w pierwszym piśmie złożonym w sprawie – numer telefonu, telefaksu i adres poczty elektronicznej lub oświadczenie o ich nieposiadaniu,
- treść wniosku lub oświadczenia, w miarę potrzeby z uzasadnieniem,
- datę i podpis składającego pismo.

Jak wynika z dyspozycji przepisu art. 50 § 1 zd. 1 k.p.w. zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie przez Policję świadka nie jest zaskarżalne (art. 50 § 1 zd. 1 k.p.w.).

Zatrzymanie może nastąpić na czas konieczny do wykonania zarządzenia o doprowadzeniu.

Załączniki

---

1. Wniosek o wydanie postanowienia o nałożeniu kary porządkowej.
2. Postanowienie o nałożeniu kary porządkowej.
3. Wezwanie do zapłaty.
4. Postanowienie o odmowie uchylenia kary porządkowej.
5. Postanowienie o uchyleniu kary porządkowej.
6. Wniosek o wydanie zarządzenia o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu.
7. Zarządzenie o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu świadka.

RSOW-118/23

**Komendant Powiatowy Policji
w Piotrowicach
mł. insp. Zenon Kowalski**

**WNIOSEK
o wydanie postanowienia o nałożeniu kary porządkowej**

Sierż. Dariusz Nowak asystent zespołu ds. wykroczeń po zapoznaniu się z materiałami czynności wyjaśniających RSOW-118/23 w sprawie kradzieży butelki wódki o poj. 0,7 l wartości 32 zł dokonanej w dniu 17 maja 2023 r. w Piotrowicach w sklepie „U Henia” na szkodę Jana Kowalskiego, tj. o wykroczenie z art. 119 § 1 k.w.

wnosi o:

wydanie postanowienia o nałożeniu kary porządkowej w wysokości 200 zł na świadka Tomasza Nowaka.

UZASADNIENIE

Komenda Powiatowa Policji w Piotrowicach prowadzi czynności wyjaśniające RSOW-118/23 w sprawie kradzieży butelki wódki o poj. 0,7 l wartości 32 zł dokonanej w dniu 17 maja 2023 r. w Piotrowicach w sklepie „U Henia” na szkodę Jana Kowalskiego, tj. o wykroczenie z art. 119 § 1 kw.

Dla ustalenia stanu faktycznego w niniejszej sprawie niezbędne jest przesłuchania w charakterze świadka Tomasza Nowaka, zam. 43-200 Piotrowice, ul. Krętaczy 2/5, który jako jedyny widział sprawcę.

W trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających Tomasz Nowak dwukrotnie był wzywany w charakterze świadka 27 maja i 13 czerwca br. w celu złożenia zeznań w przedmiotowej sprawie. Pomimo osobistego odbioru wezwań, nie stawił się w żadnym z wyznaczonych terminów i nie usprawiedliwił swego niestawiennictwa do dnia dzisiejszego.

Mając powyższe na względzie na podstawie art. 51 § 1 k.p.w., wnoszę jak na wstępie.

***asystent zespołu ds. wykroczeń
sierż. Dariusz Nowak***

RSOW-118/23

P O S T A N O W I E N I E
o nałożeniu kary porządkowej

Mł. insp. Zenon Kowalski – Komendant Powiatowej Policji w Piotrowicach po zapoznaniu się z materiałami czynności wyjaśniających RSOW-118/23 w sprawie kradzieży butelki wódki o poj. 0,7 l wartości 32 zł na szkodę Jana Kowalskiego dokonanej w dniu 17 maja 2023 r. w Piotrowicach w sklepie „U Henia”, tj. o wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. na podstawie art. 49 § 1 k.p.w. i art. 51 § 1 k.p.w.

p o s t a n o w i ł

nałożyć na Tomasza Nowaka, zam. 43-200 Piotrowice, ul. Krętaczy 2/5 karę porządkową w wysokości 200 /dwustu/ zł.

U Z A S A D N I E N I E

Komenda Powiatowa Policji w Piotrowicach prowadzi czynności wyjaśniające RSOW-118/23 w sprawie kradzieży butelki wódki o poj. 0,7 l wartości 32 zł na szkodę Jana Kowalskiego dokonanej w dniu 17 maja 2023 r. w Piotrowicach w sklepie „U Henia”, tj. o czyn określony w art. 119 § 1 k.w.

Dla ustalenia stanu faktycznego w niniejszej sprawie niezbędnym jest przesłuchania w charakterze świadka Tomasza Nowaka, zam. 43-200 Piotrowice, ul. Krętaczy 2/5, który jako jedyny widział sprawcę.

W toku czynności wyjaśniających Tomasz Nowak dwukrotnie był wzywany w charakterze świadka 27 maja i 13 czerwca br. w celu złożenia zeznań w przedmiotowej sprawie. Pomimo osobistego odbioru wezwań, nie stawiał się w żadnym z wyznaczonych terminów i nie usprawiedliwił swego niestawiennictwa do dnia dzisiejszego.

Mając na uwadze powyższe, postanawiam jak na wstępie.

Komendant Powiatowej Policji
w Piotrowicach
mł. insp. mgr Zenon Kowalski

Pouczenie:

Karę pieniężną uchyla się, jeśli osoba ukarana w ciągu 7 dni od daty doręczenia postanowienia o nałożeniu kary porządkowej dostatecznie usprawiedliwi swoje niestawiennictwo (art. 49 § 3 k.p.w.).

Karę tę uchyla organ przełożony nad organem, który daną karę nałożył – Komendant Wojewódzki Policji w Katowicach (art. 51 § 2 k.p.w.).

RSoW-118/23
L.dz. P-1324/23

Tomasz Nowak
zam. 20-200 Piotrowice
ul. Leśna 12

WEZWANIE DO ZAPŁATY

Na podstawie wystawionego w dniu 30.06.2023 r. na mocy art. 49 § 1 k.p.w. i art. 51 §1 k.p.w. postanowienia o nałożeniu kary porządkowej, Komenda Powiatowa Policji w Piotrowicach wzywa do uregulowania należnej kwoty w wysokości 200 (dwustu) zł, informując jednocześnie, że ww. postanowienie uprawomocniło się z dniem 07.07.2023 r.

Wymienioną kwotę należy wpłacić na następujący rachunek konta bankowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach:

06 1111 1313 0066 8090 3200 8888
w ciągu 30 dni od otrzymania niniejszego wezwania

W tytule przelewu proszę podać sygnaturę akt postępowania RSOW-118/23 Komenda Powiatowa Policji w Piotrowicach oraz dane osoby na którą została nałożona kara porządkowa.

Komendant Powiatowy Policji
w Piotrowicach
mł. insp. mgr Zenon Kowalski

Wyk. w 3 egz.
1 – adresat
2 – WF KWP Katowice
3 – a/a

Pouczenie:

W przypadku nieopłacenia kary w terminie, należność zostanie ściągnięta na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

RSOW-118/23

P O S T A N O W I E N I E **o odmowie uchylenia kary porządkowej**

Insp. Zenon Wolny Komendant Wojewódzki Policji w Katowicach po rozpoznaniu wniosku zgłoszonego na podstawie art. 49 § 3 k.p.w. w dniu 25 września 2023 r. przez świadka Tomasza Nowaka w sprawie kradzieży butelki wódki, tj. o wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. o uchylenie nałożonej na niego kary pieniężnej porządkowej

na podstawie art. 49 § 3 k.p.w. i art. 51 § 2 i 3 k.p.w.,

p o s t a n o w i ł

powyższy wniosek oddalić.

U Z A S A D N I E N I E

W dniu 25 września 2023 r. pan Tomasz Nowak zam. 43-200 Piotrowice, ul. Krętaczy 2/5 złożył wniosek o uchylenie nałożonej na niego kary porządkowej, usprawiedliwiając jednocześnie swoje niestawiennictwo na wezwanie. Karę porządkową nałożył na ww. Komendant Powiatowy Policji w Piotrowicach mł. insp. Zenon Kowalski w wysokości 200 zł za niestawiennictwo na dwa wezwania, pomimo osobistego ich odbioru. Kara ta została nałożona na świadka w dniu 30 czerwca 2023 r., a zgodnie z art. 49 § 3 k.p.w. karę należy uchylić jeżeli niestawiennictwo osoby zostanie dostatecznie usprawiedliwione w ciągu 7 dni od daty ogłoszenia lub doręczenia postanowienia. Postanowienie doręczono w dniu 3 lipca 2023 r.

Jako że termin do złożenia usprawiedliwienia został przekroczony, a Pan Tomasz Nowak nie uzasadnił przyczyny niezachowania ustawowego terminu do złożenia usprawiedliwienia, a ponadto usprawiedliwienie nieobecności należy uznać za niewłaściwe, postanowiono jak na wstępie.

Komendant Wojewódzki Policji
w Katowicach
insp. mgr Zenon Wolny

Pouczenie:

Na podstawie art. 51 § 3 k.p.w. na postanowienie odmawiające uchylenia kary porządkowej przysługuje ukaranemu zażalenie do Sądu Rejonowego w Katowicach – Wydział II Karny.

RSOW-118/23

P O S T A N O W I E N I E
o uchyleniu kary porządkowej

Insp. Zenon Wolny Komendant Wojewódzki Policji w Katowicach po rozpoznaniu wniosku zgłoszonego na podstawie art. 49 § 3 k.p.w. w dniu 25 września 2023 r. przez świadka Tomasza Nowaka w sprawie kradzieży butelki wódki, tj. o wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. o uchylenie nałożonej na niego kary pieniężnej porządkowej

na podstawie art. 49 § 3 k.p.w. i art. 51 § 2 k.p.w.,

p o s t a n o w i ł

przychylić się do powyższego wniosku.

U Z A S A D N I E N I E

W dniu 25 września 2023 r. pan Tomasz Nowak zam. 43-200 Piotrowice, ul. Krętaczy 2/5 złożył wniosek o uchylenie nałożonej na niego kary porządkowej, usprawiedliwiając jednocześnie swoje niestawiennictwo na wezwanie w dniach 28 lipca oraz 10 sierpnia 2023 r. Karę porządkową nałożył na ww. Komendant Powiatowy Policji w Piotrowicach mł. insp. Zenon Kowalski w wysokości 200 zł (dwieście złotych) za niestawiennictwo na dwa wezwania, pomimo osobistego ich odbioru. Kara ta została nałożona na świadka w dniu 20 września 2023 r., a zgodnie z art. 49 § 3 k.p.w. karę należy uchylić jeżeli niestawiennictwo osoby zostanie dostatecznie usprawiedliwione w ciągu 7 dni od daty ogłoszenia lub doręczenia postanowienia. Postanowienie doręczono w dniu 23 września 2023 r.

Termin do złożenia usprawiedliwienia został zachowany, a Pan Tomasz Nowak uzasadnił przyczyny niestawiennictwa tłumacząc, że w tym czasie przebywał w Chinach na delegacji zagranicznej, przedstawiając stosowne zaświadczenie z zakładu pracy.

Dlatego też postanowiono jak na wstępie.

Komendant Wojewódzki Policji
w Katowicach
insp. mgr Zenon Wolny

RSOW-118/23

**Sąd Rejonowy
Wydział Karny
w Piotrowicach**

**WNIOSEK
o wydanie zarządzenia o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu**

Mł. insp. Zenon Kowalski – Komendant Powiatowej Policji w Piotrowicach po zapoznaniu się z materiałami czynności wyjaśniających RSOW-118/23 w sprawie kradzieży butelki wódki o poj. 0,7 l wartości 32 zł dokonanej w dniu 17 maja 2023 r. w Piotrowicach w sklepie „U Henia” na szkodę Jana Kowalskiego, tj. o wykroczenie z art. 119 § 1 k.w.

wnosi o:

wydanie zarządzenia o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu Tomasza Nowaka do Komendy Powiatowej Policji w Piotrowicach w celu przesłuchania wyżej wymienionego w charakterze świadka.

UZASADNIENIE

Komenda Powiatowa Policji w Piotrowicach prowadzi czynności wyjaśniające w sprawie dokonanej w dniu 17 maja 2023 r. w Piotrowicach w sklepie „U Henia” kradzieży butelki wódki o poj. 0,7 l o wartości 32 zł na szkodę Jana Kowalskiego, tj. o wykroczenie z art. 119 § 1 k.w.

W trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających Tomasz Nowak dwukrotnie był wzywany w charakterze świadka 27 maja i 13 czerwca br. w celu złożenia zeznań w przedmiotowej sprawie. Pomimo osobistego odbioru wezwań, nie stawiał się w żadnym z wyznaczonych terminów i nie usprawiedliwił swego niestawiennictwa do dnia dzisiejszego. Jest to o tyle istotne świadek, że jako jedyny widział sprawcę i prawdopodobnie jest w stanie go rozpoznać.

Mając powyższe na względzie na podstawie art. 51 § 1 k.p.w. wnoszę jak na wstępie.

***Komendant Powiatowej Policji
w Piotrowicach
mł. insp. mgr Zenon Kowalski***

ZARZĄDZENIE
o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu świadka

Dnia 30 lipca 2023 r.

Jan Kowalski – sędzia Sądu Rejonowego w Piotrowicach po zapoznaniu się z materiałami czynności wyjaśniających RSOW-118/23 w sprawie kradzieży butelki wódki o poj. 0,7 l wartości 32 zł na szkodę Jana Kowalskiego dokonanej w dniu 17 maja 2023 r. w Piotrowicach w sklepie „U Henia”

- na podstawie art. 51 § 1 k.p.w.

Zarządził

1. zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie do Komendy Powiatowej Policji w Piotrowicach przy ul. Miłej 16, świadka Tomasza Nowaka zam. 43-200 Piotrowice, ul. Krętaczy 2/5;
2. doręczenie zatrzymanemu odpisu niniejszego zarządzenia.

UZASADNIENIE

Komenda Powiatowa Policji w Piotrowicach prowadzi czynności wyjaśniające w sprawie kradzieży butelki wódki o poj. 0,7 l wartości 32 zł na szkodę Jana Kowalskiego dokonanej w dniu 17 maja 2023 r. w Piotrowicach w sklepie „U Henia”, tj. o wykroczenie z art. 119 § 1 kw.

W trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających ustalono, że jedynym świadkiem tego zdarzenia był Tomasz Nowak. Został on dwukrotnie wzywany na przesłuchanie w terminach: 27 maja i 13 czerwca 2023 r. Wymieniony nie stawiał się w tych terminach, mimo potwierdzenia, że wezwania zostały mu doręczone, nie usprawiedliwił również przyczyny swojej nieobecności.

W tej sytuacji, wobec konieczności zapewnienia prawidłowego toku czynności wyjaśniających, a zwłaszcza przesłuchania w tej sprawie Tomasza Nowaka – postanowiono jak na wstępie.

Sędzia Sądu Rejonowego
Jan Kowalski

Pouczenie:

Na powyższe zarządzenie zatrzymanemu nie przysługuje zażalenie do sądu (art. 50 § 1 zd. 1 k.p.w.).

Bibliografia

- Grajewski J., *Przebieg procesu karnego*, Warszawa 2012.
- Grzegorzczak T., *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Komentarz*, Warszawa 2008.
- Grzegorzczak T., Tylman J., *Polskie postępowanie karne*, Warszawa 2011.

Akty prawne

- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 1375 t.j. z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2022 r. poz. 1124 t.j.).
- Ustawa z dnia 15 czerwca 2007 r. o lekarzu sądowym (Dz. U. Nr 123, poz. 849 t.j. z późn. zm).
- Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r. poz. 479 t.j. z późn. zm.).
- Zarządzenie nr 21 Komendanta Głównego Policji z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie niektórych form organizacji i ewidencji czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia (Dz. Urz. KGP z 2020 r. poz. 36).
- Wytyczne nr 3 Komendanta Głównego Policji z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie wykonywania przez Policję niektórych czynności w zakresie wykrywania wykroczeń oraz ścigania ich sprawców (Dz. Urz. KGP z 2020 r. poz. 37).

Orzecznictwo sądowe

- Postanowienie SN z dnia 5 lutego 1982 r., IV KR 308/80, OSNKW 1982, nr 7-8, poz. 55.
- Postanowienie SN z 28 maj 1982 r., IKZ 154/82, OSNKW 1982, nr 10-11, poz. 79.
- Uchwała SN z dnia 27 marca 2003 r., I KZP 3/03, OSNKW 2003/3-4/29, Lex nr 76173)
- Uchwała SN z dnia 30 listopada 2004 r., I KZP 26/2004.
- Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie – II Wydział karny z dnia 26 sierpnia 2015 r., II AKz 314/15.
- Postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 15 marca 2005 ., II Waz 51/05.

Zakład Służby Kryminalnej

podinsp. Tomasz Czylok
nadkom. Wojciech Mańka

Szkoła Policji w Katowicach
ul. gen. Jankego 276
40-684 Katowice-Piotrowice
www.katowice.szkolapolicji.gov.pl

